

Tentamen bio-ethiek voor biologen
Dinsdag 6 oktober 2009
14.15-17.00 uur
Went Groen

Schrijf je antwoord op het antwoordenvel. Schrijf duidelijk. Onleesbaar = fout. Er zijn 9 vragen (Z.O.Z.).

Succes!

- 1 Teken een schema van het reflectief evenwicht en verklaar de termen die je op de hoekpunten hebt gezet.
- 2 a Wat zijn normen?
b Wat zijn waarden?
c Waar kunnen normen en waarden in het reflectief evenwicht worden geplaatst (verklaar)?
- 3 a In het utilisme wordt gesproken over het “maximeren van geluk”. Wat is dit en hoe past het binnen de utilistische theorie?
b Leg uit hoe dieren binnen de utilistische theorie meetellen.
c In het stappenplan wordt een inventarisatie gemaakt van degenen die bij de morele vraag betrokken zijn. Waarom is dit in het kader van het toepassen van een utilistische theorie een belangrijke stap?
- 4 a Beschrijf in het kort wat “een deontologische theorie” is.
b Hoe beredeneert Tom Regan dat we directe plichten tegenover dieren hebben?
- 5 “Dieren hebben net zoals mensen intrinsieke waarde”.
De term ‘intrinsieke waarde’ in deze stelling kan op drie verschillende manieren worden uitgelegd. Beschrijf twee van die manieren.
- 6 Het Europees Parlement in Straatsburg heeft in mei 2009 met grote meerderheid besloten dat bont of vlees van zehonden binnenkort de Europese Unie niet meer mag binnenkomen. Er komt wel een uitzondering voor producten die afkomstig zijn van kleinschalige jacht door traditionele bevolkingsgroepen, zoals eskimo’s.
a Noem een antropocentrisch argument voor en een antropocentrisch argument tegen dit besluit.
b Noem een argument vanuit het sentiëntisme en één vanuit het ecocentrisme voor of tegen dit besluit.

Z.O.Z.

7 Een Canadese jager gebruikt de volgende redenering: “Zeehondenjacht moet niet verboden worden, want in de natuur worden zeehonden ook gedood en opgegeten door ijsberen. Bovendien vangen wij hier in Canada al eeuwen zeehonden.”

Een dierenrechten-activist gebruikt de volgende redenering: “De zeehondenjacht is inhumaan, want het doden van zeehonden voor ons eigen genot is een onmenselijke praktijk”.

Welke drogredenen worden hier gebruikt? Leg uit waarom dit drogredenen zijn.

- 8 a Welke elementen staan er (naast deugd) centraal in de deugdethiek?
b Welke begrippen staan er in de zorgethiek centraal?
c Wat is het verschil waarop dieren bij Singer en Regan onderwerp worden van morele overwegingen versus hoe dat gebeurt in de zorgethiek?

9 Japanse wetenschappers zijn er in geslaagd aapjes te creëren die licht geven in het donker. Ze hopen op die manier meer te weten te komen over hoe de diertjes genen doorgeven aan hun nageslacht. De onderzoekers ontwikkelden eerst een genetisch virus dat een fluogroen gen bevat. Een aantal vrouwelijke dwergzijdeaapjes werd aan het virus blootgesteld, waardoor het in hun DNA terecht kwam. De aapjes kregen jongen en die erfden de vreemde eigenschap. Hun voetjes lichten groen op wanneer ze onder ultraviolet licht gehouden worden. De wetenschappers gaan nu verder onderzoeken waarom bepaalde genen ziektes veroorzaken bij sommige jongen, en niet bij anderen. Stel, jij bent een net afgestudeerde briljante ontwikkelingsbioloog en je wordt gevraagd je aan te sluiten bij dit onderzoeksteam.

Gebruik het stappenplan om tot een weloverwogen keuze te komen. Loop hierbij de fasen van explicitering (morele vraag; handelingsmogelijkheden; informatie), analyse (betrokkenen; argumenten), afweging (gewicht argumenten; gekozen handelingsmogelijkheid) door. Gebruik bij de argumentering het schema zoals in het werkcollege is gebruikt.